शंखरापुर नगरपालिका
साँखु, काठमाण्डौं

आ.व. ०७४/०७५ वार्षिक प्रगति समीक्षा

शंखरापुर नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय

- **क्षेत्रफलः** ६०.२१ वर्ग कि.मि
- **सिमानाः**
  पुर्वः सिन्धुपाल्चोक, काभ्रेपलान्चोक र भक्तपुर जिल्ला
  पश्चिमः कागेश्वरि मनोहरा न.पा
  उत्तरः शिवपुरी राष्ट्रिय निकुन्ज र सिन्धुपालचोक जिल्ला
  दक्षिणः चाँगुनारायण न.पा भक्तपुर
- **साविक गा.विसहरु**
  नाङलेभारे, लप्सीफेदि, बज्रयोगिनि, सुनटोल, पुखुलाछी, ईन्द्रायणी
- **जनसंख्या**
  कुलः २५,३३८
  महिलाः १२९९२
  पुरुषः १२३४६
  घरधुरि सङख्याः ५०४६

- **प्रमुख पर्यटकिय स्थल**

  जहरसिंह पौवा, झुले, शिवपुरी राष्ट्रिय निकुन्ज, देउरालि प्याराग्लाईडिङ, कात्तिके हिल स्टेसन,साँखु विशम्भरा नगरकोट पैदल यात्रा, सलम्बुदेवि मन्दिर, आदि

- **प्रमूख नदिनालाहरुः**

  सालिनदि मनहरा, मनमता खोला, नारायण खोला, हिले खोला,

  दोभान नदि, रैले खोला, सिस्ने खोला, आदी

- **प्रमुख धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलहरु**

  साँखु बजार, शालिनदि खोला, बज्रयोगिनि मन्दिर, बिश्मभरा नारायण मन्दिर, ईन्द्रायणी मन्दिर, बोजिनि नारायणथान मन्दिर, मुरलीधर नारायण मन्दिर, नारायणश्वोर आदि

- **प्रमुख ताल तथा पोखरीहरु**

  हिले पोखरी, महादेव पोखरी, कलश पोखरी, मणिचुड पोखरी, वैरमहादेव पोखरी, पुखुलाछ्री पोखरी, पल पोखरी, आदि

गत आ.व.को प्रमुख नीतिहरु

➢दक्षता, अनुभव तथा विज्ञताको आधारमा सर्वपक्षिय सहभागितामूलक प्रणालीबाट समग्र शंखरापुर नगरको अग्रीणी क्षेत्रको रुपमा पहिचान गरिएको पर्यटन र कृषिलाई प्राथमिकता राख्दै र उक्त पर्यटन र कृषिलाई आधार बनाई युवा लक्षित गरि रोजगारी सिर्जना गर्न उद्यममा प्रश्रय दिंदै बिकास गरि अगाडि बढाउने सोच बनाएको छ। शंखरापुर नगरपालिका बाट तयार गरिएको

“पर्यटन, कृषि समृद्धिको मूल आधार
साँस्कृतिक, विकास स्थानीय सरकार”

नगर क्षेत्रभित्रको धार्मिक, सांस्कृतिक, पर्यावरणिय पर्यटनको सम्भाव्यता उजागर गर्न पर्यटन प्रबर्द्धनका लागि एकीकृत नगर पर्यटकीय गुरु योजना तयार गरिने छ।

➢कृषि क्षेत्रलाई उत्पादनको प्रमुख क्षेत्रको रुपमा बिकास गर्ने नीति लिइने छ। कृषि तथा पशु जन्य उत्पादनलाई विशिष्टीकरण गरि आत्मनिर्भरता तर्फ उन्मुख हुनै व्यवस्थाको गरिने छ।

➢नगरपालिका भित्र रहेका सामुदायिक विद्यालयको तथ्य र तथ्यांकका आधारमा वर्तमान अवस्थाहरुको विवरण अध्यावधिक गरि विद्यालयकौ शैक्षिक तथा प्राज्ञिक वातावरणको निरिक्षण अनुगमन व्यवस्थालाई अगाडी बढाइनै छ।

➢अल्पकालिन रुपमा नगरबाट उत्पन्न हुने फोहोरलाई व्यवस्थापन गर्न सार्वजनिक निजि साझैदारी निति लिइको छ। फौहोरलाई Reduce, Recycle, Reuse को निति अवलम्बन गरिने छ।

➢सार्वजनिक सम्पत्तकिो संरक्षण गर्दै लगिने छ। शंखरापुर नगरपालिका भित्र सार्वजनिक जग्गामा बनेका स्थायी संरचनाहरु नगरपालिकाको अधिनमा ल्याई व्यवस्थापन तथा उपयोग गरिने छ।

➢यस नगरपालिका भित्र विभिन्न जात जातिका भाषा, कला र संस्कृति, जात्रा र साहित्य लाई संरक्षण, सम्बर्द्धन गर्नै निति अगाडी बढाइने छ। साँखु बजारलाई सम्पदा बस्तीको रुपमा विकास गरिने छ।

बार्षिक वित्तीय प्रगति

वार्षिक आय व्यय विवरण

विवरण	चालु			पूजिंगत	
शीर्षक	बजेट अनुमान	वास्तविक आय	वास्तविक खर्च	वास्तविक आय	वास्तविक खर्च
वितिय समानिकरण अनुदान	३२३२००००	३२३२००००	९५८५५५०।०१	११७६८००००	१२९०६२४५४
ससर्त अनुदान (शिक्षा, स्वस्थ, कृषि, पशु, आयुर्वेद)	१२३७७४०००	१२३७७४०००	१२२५१०२५४	०	०
राजश्व बांडफांड	२०००००००	५४७४२३७	०	०	०
आन्तरिक आय (अल्या समेत)	१०२८५७९८७	९२५४०८११।४	२१५३९२२५।९	०	४८६०८७२७।५
अन्य अनुदान	१८२२८१७५	२७४००००	१२५५०००	८६००००	८६००००
जे पी प्रतिस्ठान	५००००००	५००००००		०	५००००००
सामाजिक सुरक्षा	५०९०००००	५०९०००००	४३३८४४००	०	०

आन्तरिक आय तथा राजश्व बाँडफाँडको अवस्था

विवरण	०७४ /७५ को कूल अनुमानित आय	यथार्थ आम्दानी	प्रगति (%)
	(रु हजारमा)	(रु हजारमा)	
आन्तरिक आय	५३३७००००	४३०५२८२४	८०.६७
राजश्व बाँडफाँड	२०००००००	५४७४२३७	३६.४९
कूल जम्मा	६८३७००००	४८५२७०६१	

संचालित योजना तथा कार्यक्रमहरुको संख्यात्मक विवरण तथा खर्च रकम

आ.व २०७४/०७५

मा सम्पन्न भएका जम्मा योजना संख्या: ४४०

न.पा द्वारा सन्चालित योजना संख्या		
शीर्षक	सङ्ख्या	रकम (रू हजारमा)
१ लाख भन्दा कम	११७	८४००
१-५ लाख सम्म	२३८	५१०००
५-१० लाख सम्म	५०	४२२००
१० लाख भन्दा माथि	३५	७५०००
कूल	४४०	१७६६०

भौतिक प्रगति

क्र.स	क्षेत्र	सुचक	ईकाई	गत आब सम्म सम्पन्न (परिमाण)	चालू आ.व.को लक्ष्य	चालू आ.व.को सम्पन्न परिमाण	प्रमुख नतीजा /असर
१	सडक	ग्राभेल सडक	कि मी.			४१.१००	
		कालो पत्रे सडक	कि मी.			०.३	
२	खानेपानी	खानेपानी योजना	संख्या			४२	
३	सिंचाई	नहर, कुलो	कि मी.			०.१४३	
४	सम्पदा	पोखरी	वटा			२	
५	सडकपुल निर्माण सम्पन्न	पुल, सडक, कल्भर्ट	वटा			५	
६	फोहोरमैला	स्यानिटरी ल्याण्ड फिल्ड साइट	वटा			०	
		ढल निकास	मिटर			१०६	
७	वातावरण	सार्वजनिक उद्यान/पार्क	वटा			४	
८	नयाँ ट्रैक		कि मी.			२१.५९०	
९	चिहान पाटि		वटा			१७	
१०	महिला मैत्री भवन		वटा			३	

भौतिक प्रगति

	क्षेत्र	सुचक	ईकाई	गत आब सम्म सम्पन्न (परिमाण)	चालू आ.व.को लक्ष्य	चालू आ.व.को सम्पन्न परिमाण	प्रमुख नती जा /असर
	आवास तथा भवन	विध्यालय भवन निर्माण	वटा			९	
		न.पा./वडा कार्यालय भवन निर्माण	वटा			३	
		वर्थिङ सेन्टर/शहरी स्वास्थ्य क्लिनिक	वटा			१	
		स्वास्थ्य केन्द्र	वटा			०	
	ऊर्जा एवं विध्युतीकरण	सौर्य सडक वत्ती (ऊर्जा)	कि.वा			०	
		अन्य सौर्य उर्जा	कि.वा			१	
		सडक बत्ति	वटा			१९२	

प्रमुख ठोस उपलब्धिहरू(सामाजिक विकास, भौतिक पूर्वाधार र अन्य)

- बृहत मणिचुड खानेपानी
- बज्रयोगिनि सडक
- वडा नं. १, २, ३, ४ एकिकृत सडक व्यवस्थापन
- सालिनदि भौतिक निर्माण
- मनमोहन मार्ग
- सलम्बु ओरालो बस्ती सडक
- ९ नं वडा कार्यालय भवन निर्माण
- २ नं वडा कार्यालय भवन निर्माण
- इन्द्रायणी चँगु सडक
- मनमोहन मार्ग जहरसिंह पौवा नाङ्लेभारे मेलम्ची सडक र सांख वज्रयोगिनी मन्दिर घुम चौकी भन्ज्याङ्ग सडक को DPR तयार

सामाजिक क्षेत्रतर्फको प्रमुख प्रगति

- पूर्ण खोप नगर घोषणा
- वडा नं ६,७,९,२ मा खुल्ला दिशामुक्त क्षेत्र घोषणा
- विपद् व्यवस्थापनको लागि आपतकालिन संचालन केन्द्र स्थापना र स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानसिल समिति गठन
- नगर प्रोफाइल को कार्य अगाडी बढेको
- नगरपालिकाको बेसम्याप निर्माण भइरहेको
- लोक सेवा तयारी कक्षा संचालन गरिएको

सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको स्थिति

विवरण	आब ०७४ । ७५ को तेस्रो चौमासिक मा भत्ता प्राप्त गर्ने संख्या	लगत कट्टा गरिएको संख्या	खर्च रकम	फ्रिज रकम	आ.ब ०७5/७6 मा भत्ता वितरण गर्नु पर्ने संख्या
जेष्ठ नागरिक अन्य	१३०३	०	१०४२४०००	०	१४३०
दलित जेष्ठ	७६	०	३०४०००	०	८७
पूर्ण अपाङ्ग भत्ता	५५	०	४४००००	०	५४
आशिक अपाङ्ग भत्ता	४७	०	११२८००	०	६५
एकल महिला भत्ता	१२	०	४८०००	०	२२
बिधवा	८५९	०	३४३६०००	०	८९६
दलित बालबालिका	६४	०	१०२४००	०	७८
बाल संरक्षण अनुदान					
लोपोन्मुख भत्ता					
कुल	२४१६	०	१४८६७२००	०	२६३२

बेरुजु

बेरुजुको विवरण २०७३/०७४

असुल गर्नुपर्ने, प्रमाणकागजात पेश नभएका लगायत बेरुजु जम्मा

रु. 15086335.64

उजुरी/गुनासो फछ्र्यौंटको अवस्था

विवरण	संख्या	कारवाही संख्या	सम्बोधन (फछ्र्यौंट)
अ.दु.अ.आ उजुरीहरु	३	३	
हेलो सरकारको उजुरीहरु	१	१	
सतर्कता केन्द्रको उजुरीहरु			
संघ, प्रदेश मन्त्रालय, विभाग र अन्य निकायहरुवाट प्राप्त			
कूल			

सेवा प्रवाह/सुशासनको लागि गरिएको उल्लेखनिय प्रयासहरुः

१. बिधुतिय हाजिर को सुरुवात
२. सार्बजनिक सुनुवाई सम्पन्न
३. हेल्लो पेज संचालन
४. मोवाइल एप संचालन

न्यायिक समिति

न्यायिक समितिको गठन- २०७४-१०-३

उजुरीहरुको् संख्या - १३

फरफारकको अवस्था - ५

प्रक्रियामा रहेको - ८

प्रमुख समस्या तथा समाधानका लागि गरिएका प्रयास

क.स.	प्रमुख समस्या	समस्या समाधानका लागि गरिएका प्रयासहरु	समस्या समानार्थ सुझावहरु	जिम्मेवार निकाय
१	नगरले लिएको नीति अनुसार कार्यक्रम लागू गर्न स्रोत साधनको अपर्याप्तता	• केन्द्र र प्रदेश संग समन्वय •आन्तरिक श्रोत परिचालन बढाउन प्रयास		केन्द्र, प्रदेश, स्थानीय तह
२	आफ्नो कार्य क्षेत्र अर्न्तगतका विषयहरु कार्यान्वयन गर्न आवश्यक कानुन निर्माण गर्न अझै समय लाग्ने अवस्था ।	• कानुनहरु निर्माणको क्रममा रहेको •केन्द्र प्रदेशको सहयोग		स्थानीय तह
३	प्रविधिक जनशक्तिको अपर्याप्तता र अन्य जनशक्ति पनि छिटो छिटो सरुवा हुने प्रवृत्ति ।	केन्द्र संग समन्वय/माग		केन्द्र
४	भुकम्प पुन : निर्माणको कार्यलाई अझै अपेक्षित गति प्रदान गर्न नसकिएको	• प्राविधिक जनशक्ति बढाउन माग •जनचेतना विस्तार		केन्द्र, स्थानीय
५	टुक्रे योजनाहरु अझै ठूलो संख्यामा रहँदा स्रोत साधनको अधिकतम प्रयोग नहुने र कागजी प्रक्रिया मात्र धेरै देखिएको योजना प्राथमिकिकरण गर्न नसकिएको ।	• सचेतना विस्तार •योजना बैंक बनाउने •योजना प्राथमिकीकरण गर्न कार्य अगाडी बढाउन अभ्यास सुरु		स्थानीय
६	राज्य संरचनामा आएको परिवर्तन सँगै सरोकार वर्ग जनप्रतिनिधि कर्मचारी र जनता विचको सामाञ्जयतामा कमि भैरहेको ।	• जिम्मेवारी बोध गराउन विभिन्न तालिम कार्यक्रमहरु संचालन	सचेतना विस्तार गर्नुपर्ने	केन्द्र, स्थानीय

नवीनतम कार्य

-फोहोर मैला व्यवोस्थापन को लागि PPP मोडेल अनुसार कार्य सुरु गरेको

-Small Hydro Power को सुरुवात, नहरबाट बिद्‌युत निकालेको

-धार्मीक तिर्थस्थल सालिनदी क्षेत्रको धार्मिक र साँस्कृतिक तवरले संरक्षण र विकास कार्य अगाडी बढाइएको

-नगरको दिर्घकालिन सोच तय गरिएको ।

नतीजाहरु

सालिनदी झरना

बृहत मणिचूड खानेपानी

जनशक्ति व्यवस्थापन

विवरण	निजामती			स्थानीय			करार सेवावाट व्यवस्थापन भएको सख्या		कैफियत
	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त संख्या	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त संख्या			
अधिकृतस्तर	१०	८	२	३			३	३ जना इन्जिनियर करार सेवा बाट ब्वोस्थापन गरेको	
सहायकस्तर	७	७		१९	४	१५	१५	कम्पुटर अपरेटर ४ सहायक कम्पुटर अपरेटर ६ सामाजिक परिचालक १ खा पा टेक १ सहकारी व्यवोस्थापन १ स्वोकीय सचिब १	\
सहयोगीस्तर	१	१		२६	२		२४	का स २० , ह स चा ४	

नगरपालिकाबाट पारित ऐन नियम तथा कार्यबिधिहरु

- शंखरापुर नगरपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७४
- शंखरापुर नगरपालिकाको विनियोजन ऐन, २०७४
- शंखरापुर नगरपालिकाको कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन ऐन, २०७४
- शंखरापुर नगरपालिकाको सहकारी (दर्ता तथा नियमन) ऐन २०७४
- प्राकृतिक श्रोत व्यवस्थापन कार्यविधि २०७४
- सम्पदा बस्ती पुनःनिर्माण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५
- शंखरापुर नगरपालिकाको आर्थिक कार्यविधि, २०७४
- शंखरापुर नगरपालिकाको अपाङ्गता तथा असक्त व्यक्ति परिचय-पत्र वितरण निर्देशिका २०७४
- शंखरापुर नगरपालिका कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धि विनियम २०७४

चालु आ.व.को लागि नगरसभाबाट स्वीकृत गरिएको मुख्य मुख्य करका श्रोतहरु

- प्राकृतिक श्रोत साधन संकलन तथा विक्रि
- चार किल्ला प्रमाणित, घर बाटो प्रमाणीत सिफारिस
- नक्सा पास
- सडक मर्मत संभार कर
- मालपोत तथा भुमिकर
- सिफारिस
- व्यवसाय कर
- बिबिध

नगरपालिकाका प्रमुख चुनौतीहरु

- अधिकार कार्यक्षेत्र निक्षेपित भएता पनि शक्ति एवं स्रोतको पुर्ण रुपमा निक्षेपण हुन सकेन ।
- आर्थिक सामाजिक विकासका दृष्टिकोणले पछाडी परेको हुदा स्रोत एवं साधन कमजोर रहेको छ ।
- जनप्रतिनिधिहरुको संग जनताका अपेक्षा निकै उच्च रहेको तर सिमित साधन एवं स्रोतहरु सो अपेक्षा हासिल गर्न चुनौतिपुर्ण रहेको छ ।
- प्रशासनिक संयन्त्रले पुर्णता पाउन नसक्दा दैनिक सेवा प्रवाह एवं उपलब्धिहरु उपेक्षित रुपमा दिन सकिएको छैन ।
- आन्तरिक स्रोत कमजोर हुँदा संघिय स्रोत मै निर्भर हुनु पर्दा विकासले तिव्रता पाउन सकेका छैन ।
- नयाँ राजनितिका संरचना भएको हुदा आधार स्तम्भ नयां सृजना गर्नु परेको छ ।
- आर्थिक विकासका लागि राजश्वको संकलन एवं परिचालनका नयां क्षेत्र को खोजि व्यवस्थापन गर्न जरुरी छ ।
- न्यायिक क्षेत्राधिकारको वस्तुनिष्ठ प्रयोग
- विकासमा आर्थिक अनुशासन कायम गर्नु हाम्रा लागि चुनौतिपुर्ण
- भौगोलिक बिकटताका कारण पूर्वाधार विकासमा कठिनाई ।
- करदताहरुलाई करको दायरामा समेट्न नसेको
- कर सम्बन्धी नकरात्मक धारणा को विद्यमान रहेको

संघ/प्रदेश/अन्य निकायसंगको अपेक्षा

- संघ तथा प्रदेशबाट बन्नु पर्ने ऐन नियम कानुनहरु समयमै बनाई स्थानीय तहलाइ कानुन बनाउन मार्गै प्रशस्त गर्ने ।
- अन्तर नगर समन्वयनको माध्यमबाट साँस्कृतिक आदानप्रदान
- स्थानीय भौगोलिक, साँस्कृतिक तथा सामाजिक परिवेश संग मिल्ने गरि निति तर्जुमा गर्न आवश्यक
- अनुदान वितरण व्यवस्था समन्यायिक हुनु पर्ने
- प्राकृतिक श्रोत बाट प्राप्त हुने राजश्वको हिस्सा स्थानीय तहमा थप हुनुपर्ने ।
- विगत आ.व. २०७३/०७४, २०७४/०७५ को मालपोत रजिष्ट्रशन र प्राकृतिक श्रोत निकासी बापतको रकम प्राप्त हुनुपर्ने

धन्यवाद